

**Иярчен вакыт һәм иярчен урын
жөмлэләрне кабатлау һәм
ныгыту**

1) Иярчен жөмлөлэрнең мәгънә ягыннан ничә төрө бар?

а) 12;

б) 2

2) Иярчен жөмлөлэрнең төзелеше ягыннан ничә төрө бар?

а) 2;

б) 6;

3) Аналитик бәйләүче чараларга нәрсэләр керә?

а) көттерү паузасы, ияртүче теркәгечләр, ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр;

б) көттерү паузасы, ияртүче теркәгечләр, ялгызак һәм парлы мөнәсәбәтле сүзләр.

4) Синтетик бәйләүче чаралар:

а) кушымчалар, янәшә тору, парлы мөнәсәбәтле сүзләр;

б) кушымчалар, янәшә тору, бәйлек һәм бәйлек сүзләр.

5) *Шулай, шулай булса да, шуңа* нинди сүзләр?

а) ияртүче теркәгечләр;

б) ялгызак мөнәсәбәтле сүзләр;

6) “Кич житкәч, машиналарның соңгысын тутырдылар” жөмләсенә кайсы характеристика туры килә?

а) синтетик иярчен вакыт жөмләле кушма жөмлә;

б) аналитик иярчен урын жөмләле кушма жөмлә.

7) “Тукмагың кайда булса, сукмагың шунда булыр” жөмләсенә кайсы характеристика туры килә?

а) синтетик иярчен вакыт жөмләле кушма жөмлә;

б) аналитик иярчен урын жөмләле кушма жөмлә;

ТЭЙК ОФ – ТАЧ ДАУН -
(встать - сесть) “бас – утыр”

Жауаптар:

1-а, 2-а, 3-б, 4-б, 5-б, 6-б, 7-б

ЭЙ АР ГАЙД (“Руководство предположения/реакции”)

Күнегү эшлөгөнчө + яки -	Сорау биремнөр	Күнегүне эшлөп бетергөч + яки -
	Иярчен вакыт жөмлө баш жөмлөдөгө эш яки хөлнең вакытын я турыдан – туры, я баш жөмлөдөгө мөнөсөбөтлө сүз аша белдерә.	
	Иярчен урын жөмлөбаш жөмлөдөгө эш яки хөлнең урынын я турыдан – туры, я баш жөмлөдөгө мөнөсөбөтлө сүз аша ачыклай.	
	Иярчен вакыт һәм иярчен урын жөмлөлөр баш жөмлөгө мөнөсөбөтлө сүзләр, теркөгечләр, көттерү паузасы, ике нокта белән бәйләнә.	
	Ялгызак мөнөсөбөтлө сүз булган баш жөмлө аналитик иярчен жөмлөдән соң килсә, аның алдына өтер куела	
	Сугыш булган жирдә сагыш бар. (-дә) [...] – синтетик иярчен урын жөмлө.	
	Иярчен урын жөмлө күбрәк – синтетик, сирәгрәк аналитик була.	
	Сугыш беткөч, батырлар күбөөр. [кем], (шул)- А., иярчен ия жөмлө	

ФИНК – РАЙТ- РАУНД – РОБИН

(подумай – запиши – обсуди в
команде) – “ уйла – яз – командада
тикшер”

ЭЙ АР ГАЙД (“Руководство предположения/реакции”)

Дәре башында а + яки -	Сорау биремнәр	Дәрес ахырында + яки -
+	Иярчен вакыт жөмлө баш жөмлөдәге эш яки хәлнең вакытын я турыдан – туры, я баш жөмлөдәге мөнәсәбәтле сүз аша белдерә.	+
+	Иярчен урын жөмлө баш жөмлөдәге эш яки хәлнең урынын я турыдан – туры, я баш жөмлөдәге мөнәсәбәтле сүз аша ачыклай.	+
+	Иярчен вакыт һәм иярчен урын жөмлөләр баш жөмлөгә мөнәсәбәтле сүзләр, теркәгечләр, көттерү паузасы, ике нокта белән бөйләнә.	–
+	Ялгызак мөнәсәбәтле сүз булган баш жөмлө аналитик иярчен жөмлөдән соң килсә, аның алдына өтер куела	+
+	Сугыш булган жирдә сагыш бар. (-дә) [...] – синтетик иярчен урын жөмлө.	+
+	Иярчен урын жөмлө күбрәк – синтетик, сирәгрәк аналитик була.	-
–	Сугыш беткәч, батырлар күбәер. (-кәч), [...] - аналитик иярчен вакыт жөмлө	-

МОДЕЛЬ ФРЕЙЕР (помогающая

учащимся глубоко понять и осознать
изучаемые понятия и концепции) – теманың
төрле якларын карала, аның төп һәм төп
булмаган билгеләре, мисаллар һәм мисал
була алмый торган очраклары языла

КОНТИНИУС РАУНД РОБИН –
(продолжительный раунд робин)
билгеле бер вакыт эчендә
төркемдәге һәр укучы үзенең
фикерен әйтеп сөйләшә

Иярчен вакыт жөмләнең төп билгеләре

1. Иярчен вакыт жөмлә баш жөмләдәге эш яки хәлнең вакытын я турыдан – туры, я баш жөмләдәге мөнәсәбәтле сүз аша белдерә.
2. Иярчен вакыт жөмләнең аналитик төрләре дә, синтетик төрләре дә бар.
3. Иярчен вакыт жөмлә кайчан? кайчаннан бирле? кайчанга чаклы? сорауларына җавап бирә.

Иярчен урын жөмләнең төп билгеләре

1. Иярчен урын жөмлә баш жөмләдәге эш яки хәлнең урынын я турыдан – туры, я баш жөмләдәге мөнәсәбәтле сүз аша белдерә
2. Иярчен урын жөмлә күбрәк аналитик, сирәгрәк синтетик була.
3. Иярчен урын жөмлә кайда? кайдан? кая? сорауларына җавап бирә.

Парковка